

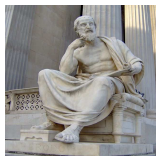

Do slovníčka: Kultúra a umenie 19. storočia

Tematický celok: Na ceste k moderným národom

	<p style="text-align: center;">Claude Monet</p> <p style="text-align: center;">* 14. november 1840, Paríž – † 5. december 1926, Giverny</p> <p>Claude Oscar Monet bol významný francúzsky maliar 19. storočia. Je považovaný za zakladateľa umeleckého smeru impresionizmu, ktorého názov je odvodený od jeho obrazu Impression, soleil levant - Impresia, východ slnka. Odmietol dlhodobo zaužívané princípy v maľovaní.</p>
	<p style="text-align: center;">Edouard Manet</p> <p style="text-align: center;">* 23. január 1832, Paríž – † 30. apríl 1883, Paríž</p> <p>Édouard Manet bol francúzsky maliar. Ako jeden z prvých umelcov 19. storočia sa venoval témam moderného života, bol vedúcou postavou prechodu od realizmu k impresionizmu. Jeho majstrovské diela Raňajky v tráve a Olympia sú základom impresionizmu a považujú ich za predel v histórii moderného umenia.</p>
	<p style="text-align: center;">Vincent van Gogh</p> <p style="text-align: center;">* 30. marec 1853, Zundert – † 29. júl 1890, Auvers-sur-Oise</p> <p>Vincent van Gogh bol holandský maliar. Celkovo vytvoril približne 900 malieb a 1 100 kresieb. Počas života predal iba jeden obraz necelý rok pred svojou smrťou. V súčasnosti patria niektoré z jeho malieb medzi najdrahšie na svete. Neznámy zberateľ zaplatil za obraz Slnčnice sumu 22,5 milióna libier. Ešte drahší bol obraz Portrét doktora Gacheta, ktorý stál za 82,5 miliónov dolárov.</p>
	<p style="text-align: center;">Paul Gauguin</p> <p style="text-align: center;">* 7. jún 1848, Paríž – † 8. máj 1903, Markézské ostrovy</p> <p>Paul Gauguin bol francúzskym maliarom, jedným predstaviteľom postimpresionizmu spolu s Vincentom van Goghom. Zaraďuje sa medzi popredných drevorytcoov, zástancov drevorytectva, drevorezby ako plnohodnotných umeleckých foriem. Časť svojho života prežil na Martiniku a v Polynézii, kde zomrel a je pochovaný.</p>

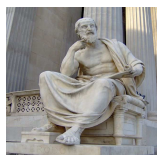

Do slovníčka: Kultúra a umenie 19. storočia

Tematický celok: Na ceste k moderným národom

	<p style="text-align: center;">Henri Matisse</p> <p style="text-align: center;">* 31. december 1869, Le Cateau-Cambrésis – † 3. november 1954, Nice</p> <p>Henri Matisse bol francúzsky maliar. Začiatkom 20. storočia patril k skupine fauvistov, ktorí sa chceli prezentovať odvážnymi odtieňmi a ťahmi štetca. Neskôr sa jeho práca zjednodušovala a viedla k abstraktným dielam. Od roku 1906 bol zberateľom černoškého umenia, čo ovplyvnilo jeho tvorbu. Bol tiež sochárom. Vytvoril 80 bronzových plastík a reliéfov.</p>
	<p style="text-align: center;">Pablo Picasso</p> <p style="text-align: center;">* 25. október 1881, Malaga – † 8. apríl 1973, Mougins</p> <p>Pablo Picasso bol španielsky maliar a sochár, významný umelec 20. storočia. Je známy ako spoluzakladateľ kubizmu. Jeho najznámejšie kubistické diela sú Avignonské slečny a Guernica. Niekoľko Picassových obrazov sa zaraďuje medzi najdrahšie maľby na svete - Chlapec s fajkou sa vydražil za 104 miliónov USD (2004).</p>
	<p style="text-align: center;">Alfons Mucha</p> <p style="text-align: center;">* 24. júl 1860, Ivančice - † 14. júl 1939, Praha</p> <p>Alfons Mucha bol český maliar, grafik a návrhár, najvýznamnejšia maliarska osobnosť európskej secesie a českého maliarstva. Hlavná myšlienka secesie je o novom spojení umenia so životom. Medzi jeho vrcholné diela patrí Slovanská epopej, cyklus veľkoformátových obrazov o dejinách slovanského národa.</p>
	<p style="text-align: center;">Gustav Klimt</p> <p style="text-align: center;">* 14. júl 1862, Baumgarten – † 6. február 1918, Viedeň</p> <p>Gustav Klimt bol rakúsky maliar a grafik, symbolista, jeden z predstaviteľov secesie, vedúca osobnosť viedenského modernizmu. Obraz Portrét Adele Bloch-Bauer - Zlatá Adela zakúpil zberateľ za 135 miliónov amerických dolárov, čím sa stal najdrahším obrazom sveta v tom čase (2006).</p>

Do slovníčka: Kultúra a umenie 19. storočia

Tematický celok: Na ceste k moderným národom

	<p style="text-align: center;">Dušan Jurkovič * 23. august 1868, Turá Lúka – † 21. december 1947, Bratislava</p> <p>Dušan Samuel Jurkovič bol slovenský architekt, dizajnér a etnograf. Cieľavedome zužitkúval ľudovú architektúru. Je považovaný za zakladateľa modernej slovenskej architektúry. Projektovoal viacero významných stavieb na Morave (kúpeľné domy v Luhačovicích), v Čechách (dom Boženy Němcovej v Jičine) a na Slovensku (lanovka na Lomnickom štíte). Najznámejšími stavbami sú projekty mohyly Milana Rastislava Štefánika na Bradle a Ivanke pri Dunaji.</p>
	<p style="text-align: center;">Il'ja Jefimovič Repin * 5. august 1844, Čugujev – † 29. september 1930, Repino</p> <p>Ilija Jefimovič Repin bol ruský maliar a sochár, významný predstaviteľ realistického prúdu v ruskom výtvarnom umení, jeden z predstaviteľov združenia peredvižnikov (organizovali putovné výstavy svojich obrazov). Pre svoje obrazy čerpal námety z ruskej histórie (Ivan IV. Hrozný a jeho syn Ivan), biblie (Vzkriesenie Jairovej dcéry), života ruských ľudí (Burlaci na Volge), nechýbajú ani portréty známych osobností (Dmitrij Dmitrijevič Mendelejev, Lev Nikolajevič Tolstoj).</p>
	<p style="text-align: center;">Vasilij Grigorievič Perov * 2. január 1834, Toboľsk – † 10. jún 1882, Kuzminki</p> <p>Vasilij Grigorievič Perov bol ruský maliar, významný predstaviteľ realistického prúdu druhej polovice 19. storočia v ruskom výtvarnom umení. Patril k členom umeleckého združenia peredvižnikov. Pre svoje obrazy čerpal námety z biblie (Dedinská krížová procesia na Veľkú noc), života ruských ľudí (Trojka, Vyprevádzanie mŕtveho), nechýbajú ani portréty známych osobností (Fjodor Michajlovič Dostojevskij, Ivan Sergejevič Turgenev).</p>